

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Геоeкономіка та геополітика»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр.
Освітня програма/спеціалізація	Економіка. Менеджмент.
Спеціальність	051 Економіка. 073 Менеджмент.
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки. 07 Управління та адміністрування.
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії(PhD).

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
Науковий ступінь і вчене звання,
посада

Шуканов Павло Васильович

д.геогр.н., доцент

професор кафедри туристичного та готельного бізнесу

Контактний телефон	+38-095-771-35-92
Електронна адреса	parus2133@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт. з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Набуття теоретичних знань, вмінь та практичних навичок у питаннях методології досліджень взаємозв'язку між глобалізацією та трансформацією економіки і сфери менеджменту в умовах формування постіндустріального геоeкономічного суспільства.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції – 20 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 100 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття, самостійна робота поза розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік.
Базові знання	Наявність широких знань з теорії та практики економічної діяльності, державного і муніципального управління, а також у сфері бізнесу.
Мова викладання	Українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	Здатність абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору і з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>умовах глобалізації.</p> <p>Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.</p> <p>Розуміти, аналізувати та пропонувати нові підходи вирішення проблем у сфері соціально-трудових відносин, людського розвитку та управління трудовими ресурсами в контексті розвитку національної економіки.</p>	<p>економіки та суміжних галузей.</p> <p>Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.</p> <p>Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми науково-дослідницького характеру у сфері соціально-трудових відносин, людського розвитку та управління трудовими ресурсами.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Науково-теоретичні основи вивчення геоekonomіки та геополітики.		
Тема 1. Методологічні основи геоekonomіки та геополітики.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Значення просторового, економічного та політичного чинників для розвитку суспільства і держави. 2) Географічна вісь історії та концепція Хартленда в роботах Х. Маккіндера. 3) Об'єкти дослідження геоekonomіки та геополітики на різних рівнях прояву відповідних процесів.
Тема 2. Науково-теоретичні основи сучасної геоekonomіки.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Глобально-олігархічний менеджмент і просторова організація геоekonomічних систем. 2) Значення методологічної концепції єдності простору і часу для розвитку геоekonomіки (геополітики). 3) Особливості трансформації геополітичних систем в геоekonomічні макрорегіони.
Тема 3. Геоekonomіка та механізми її функціонування.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Економізація політики та сучасні пріоритети стратегічного розвитку держави. 2) Поняття про відтворювальні інтернаціоналізовані ядра та цикли виробництва. 3) Геоekonomічний простір та характерні ознаки постіндустріальної цивілізаційної моделі розвитку.
Тема 4. Макрорегіональна структура та перспективи формування глобального геоekonomічно-цивілізаційного простору.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Стівідношення понять «регіон», «регіоналізація», «регіоналізм» та «макрорегіон». 2) Значення інтеграційного ядра для формування геоekonomічно-цивілізаційного макрорегіону. 3) Загальна характеристика сучасних міжнародних інтеграційних процесів.
Тема 5. Геоekonomічна модель України та стратегічні цілі держави і міжнародного бізнесу.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Геоekonomічні мотиви та інтереси української держави і бізнесу на сучасному етапі. 2) Проведення стратегічних змін міжнародними бізнес-

		компаніями в умовах формування глобальної цифрової економіки. 3) Сталій розвиток гео економічних систем: досвід Європейського Союзу та його використання в Україні.
Модуль 2. Сучасні особливості й закономірності розвитку гео економіки та геополітики.		
Тема 6. Теоретико-методологічні основи геополітики.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Взаємозв'язок суспільно-географічних систем та гео економічного розвитку держави. 2) Регіональні та локальні соціально-економічні системи України після адміністративної реформи 2020 року. 3) Трансформація національно-державних територіально-політичних систем в умовах глобалізації.
Тема 7. Значення геополітики в міжнародних процесах та гео економічна конкурентоспроможність держави.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Макрорегіональна геостратегія держави та міжнародна інтеграція. 2) Концептуальні особливості сучасної гео економіки (Е. Лютвак, Ж. Атталі, К. Жан, П. Лоро, В. Дергачов тощо). 3) Формування цивілізаційно-гео економічної картини світу в умовах глобалізації.
Тема 8. Планетарний дуалізм як основний закон геополітики.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Поліцентричність геополітичної карти світу та геополітичні сценарії його розвитку. 2) Геополітичні сценарії майбутнього розвитку світу. 3) Особливості геополітики морської або континентальної держави на прикладах Великобританії, США або СРСР, Росії (за вибором).
Тема 9. Основні сучасні геополітичні концепції світу та Україна.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Географічні центри сили І. Боумена. 2) Геополітична фіксація основних цивілізацій світу. 3) Геополітичне протистояння між США та геостратегічними силами Євразії.
Тема 10. Геостратегічне позионування і роль геополітичних та гео економічних сил в умовах глобалізації.	захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Підготувати електронний реферат (5-10 стор.) або презентацію (мінімум 12 слайдів) на одну тему (за вибором): 1) Гео економічні та геополітичні трансформації в умовах глобалізації. 2) Фінансово-банківська діяльність та її гео економічне значення. 3) Геостратегічне позионування держави (на прикладі США).

Інформаційні джерела:

1. Гео економіка та її вплив на стратегії розвитку національної економіки країни: теоретико-методологічний підхід. URL: <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/9.pdf>.
2. Гео економіка нового світового порядку за прогнозами Ж. Атталі. URL: <https://studies.in.ua/shpora-geopolitika/2407-35-geoeconomka-novogo-svtovogo-poryadku-za-prognozami-zh-attal.html>.
3. Гео економіка та механізми її функціонування. URL: https://pidru4niki.com/11490116/ekonomika/suchasniy_geoeconomichniy_svit_nova_vidpovidalnist.
4. Геополітичні та гео економічні аспекти розвитку міжнародного бізнесу. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2022/3/EV20223_017-022.pdf.
5. Геополітичні концепції українських вчених на початку XX ст. URL: https://vlp.com.ua/files/05_7.pdf.
6. Геостратегічне позионування економічно розвинених країн сучасного світу. URL: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGZ_2022_2_046.pdf.
7. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. Підручник затверджений МОН України. URL: <https://epicentrk.ua/shop/geopolitika-ta-politichna-geografiya-pidruchnik-zatverdzeniy-mon-ukraini.html>.

8. Ігнат'єв П. М. Геополітичні та гео економічні інтереси у світовій політиці. URL: https://vsiknygy.com.ua/books/geopolitychni_ta_geoeconomichni_interesy_u_svitoviy_politytsi/.
9. Липов В. В. Гео економіка в контексті міждисциплінарних досліджень: еволюція теоретико-методологічних засад. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/19343/1/Геоekon.%20Міждисципл. Липов%20В..pdf>.
10. Предмет та функції геополітики як науки. Методологія геополітики. Поняттєвий апарат геополітики. URL: <http://nnvc.nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-publichnoho-administruvannia-u-sferi-tsyvilnoho-zakhystu/Lekcii/lk13.pdf>.
11. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Гео економіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навчальний посібник. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 352 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/rokocha_0001.pdf.
12. Сучасні світові тенденції. URL: <http://nnvc.nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-menedzhmenta/Interaktivnij-kompleks/KKGT/L6.pdf>.
13. Теоретико-методологічні основи геополітики. Геополітика: поняття, предмет, суб'єкти, категорії. URL: <https://subject.com.ua/geographic/geopolitica/33.html>.
14. Шуканов П. В. Гео економічні особливості формування глобального туристично-цивілізаційного простору. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/shukanov.htm.
15. Шуканов П. В. Моніторинг гео економічної трансформації світового ринку туристичних послуг. / П.В. Шуканов, О.В. Горячов, Н.М. Карпенко. // Часопис соціально-економічної географії: Том 23, №2 (2017). С. 38-44.
16. Шуканов П. В. Фінансово-економічна глобалізація в умовах формування універсального метафізичного простору // Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 20–21 квітня 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 22-25. URL: <http://dSPACE.puet.edu.ua/bitstream/123456789/13142/1/297-2082%20Проблеми%20та%20перспективи%20розвитку%20фінансової%20системи%20в%20сучасних%20умовах.pdf>.
17. Manfred B. Steger. Globalization: A Very Short Introduction. 5-th Edition. Oxford University Press. August 1, 2020. 184 p.
18. World Trade Organization. URL : <https://www.wto.org>

Програма забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/poloz-por-pidgotov-phd.pdf>

Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркового навчального плану <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/poloz-por-vyb-vyb-nd-phd.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватись академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>

Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/poloz_pro-apel_pidstron.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен ПУЕТ <https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни, розраховується через поточне оцінювання

Видиробіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): захист домашнього завдання (6 балів); Обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); поточна модульна робота (26 балів).	50
Модуль 2 (теми 6-10): захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); поточна модульна робота (26 балів).	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни